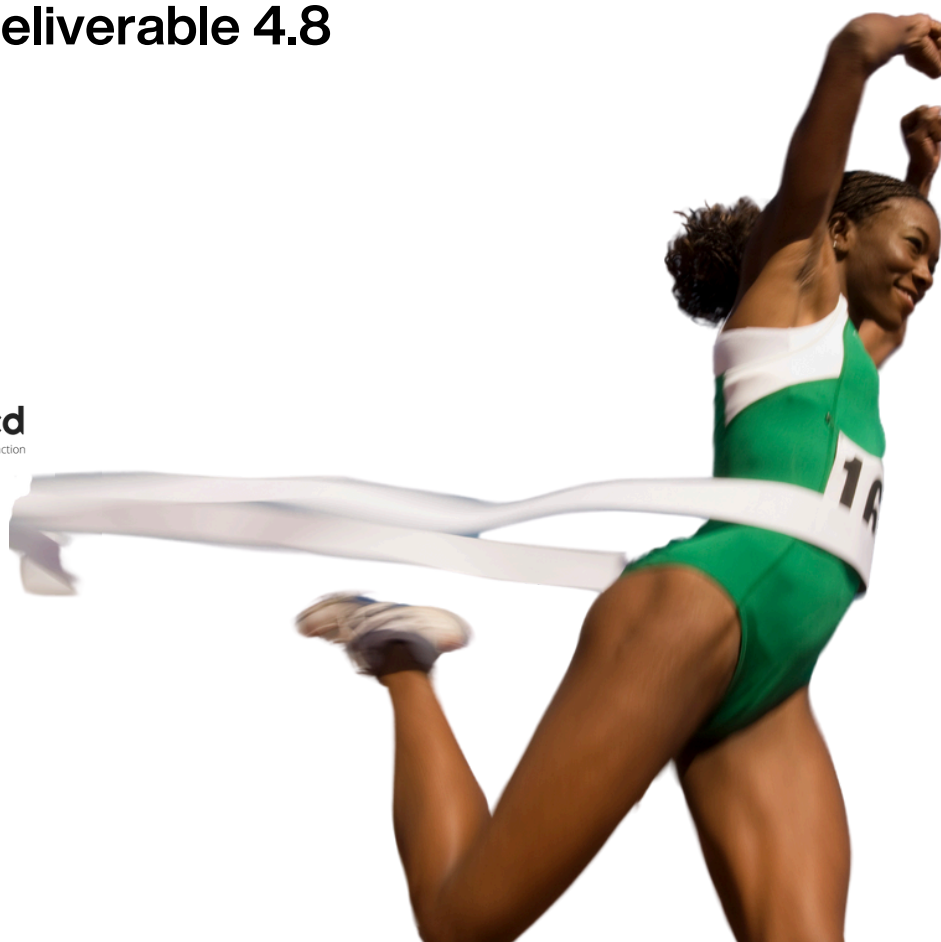

Monitora International Conference Report

Deliverable 4.8

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Stop racism, not the game

International conference

11th October 2024 | h. 11.30 am | Città dell'Altroeconomia,
Conference Room Biagetti (Largo Dino Frisullo, snc, Rome)

Panel I Is everything allowed in sport?

For a sport culture free from racism

Nicola Rinaldo Porro, Sport sociologist

Omar Daffe, Lega Serie A

Marlyse Royer, Stop racism in sport

Mattia Peradotto, Unar Director

Matteo Tracchi, ECRI

Luca Vettori e Arianna Scarnecchia, Altreconomia and podcast "Fuori dai Giochi"

Moderator: **Grazia Naletto**, Lunaria Aps.

Panel II Racism in Sport in Europe:

Monitor, Prevent, Act

Alessandro Mazzola, University of Liege

Davide Valeri, UISP Aps

Barbara Gecse, United

Jean-Marc Alingue, Liikkukaa

Daniela Conti, ISCA

Stefania N'Kombo José Teresa, Lunaria Aps

Moderator: **Roberta Pomponi**, Lunaria Aps

Translation available ITA-ENG-ITA

More info:

antirazzismo@lunaria.org

<https://www.cronachediordinariorazzismo.org/monitora-eng/>

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

**Monitora Final International Conference “Stop racism, not the game”
Rome, Città dell’Altraeconomia, Sala Biagetti
11 October 2024**

Conference Report

The Final International conference for the project Monitora, *monitoring racism in sport* was held in Rome on October 11, 2024 at the Città dell’Altraeconomia within the Sabir Festival. The conference was very participated with 72 people involved.

The conference was divided in two panels: the first one focused on a more general discussion on how it is possible to build a sport culture free from discrimination and racism, while the second one dealt with the results and the outputs produced during the two years of Monitora in four European countries (Italy, Belgium, Finland and Hungary).

The first panel, coordinated by Grazia Naletto (Lunaria), had as guests: Omar Daffe (Lega Serie A), Matteo Tracchi (Ecri – European Committee against Racism and Intolerance, connected online), Marlyse Royer (Stop racism in sport), Mattia Peradotto (Unar – National Office Racial Discrimination) and Luca Vettori and Arianna Scarnecchia, authors of the podcast produced by Altreconomia review “Fuori dai giochi- gli spazi preclusi dello sport”.

The second panel, coordinated by Roberta Pomponi (Lunaria), had as speakers the partners’ representatives: Alessandro Mazzola (Université de Liège), Davide Valeri (Uisp Aps), Jean-Marc Alingue (Liikkukaa), Balint Josa (United, connected online), Daniela Conti (Isca) and Stefania N’Kombo Josè Theresa (Lunaria).

Here are the main highlights of the discussion.

Panel I: Is everything allowed in sport? For a sport culture free from racism

The first panel opened with a general reflection on the common conception of sport. Sport is often seen as a world apart and separate from the rest of society, where everything can be justified or deemed legitimate. This leads to a sports culture that fails to address, most of the times, cases of discrimination and racism that especially in grassroots sports remain invisible. This is tied to a general unwillingness to report racist incidents due to the tendency to downplay the seriousness and impact of discrimination and racism on the people involved, the sports world, and society as a whole. Moreover, the dimension of structural racism also plays an important role in hindering equal access and equal protection in sport for all.

The contributions of the first panel revolved around two main questions derived from this general reflection:

1. In combating discrimination and racism in sports, there is a tendency to focus on the importance of sanctioning actions. Is this approach acceptable, or would it not be necessary instead to devote more attention to prevention activities, and in particular to building a new culture of sports based on the principles of participation, equal opportunities, and solidarity?
2. How do we build a culture of sport free from discrimination and racism? What are the main critical issues that would need to be addressed and what are the initiatives and experiences promoted by your reality/organization that go in this direction?

The panelists highlighted how sanctions are not enough to counter racism in sport, and, although they are important in giving a clear signal, they need to be considered on a case-by-case evaluation of the best approach to take in the given situation. Most importantly, what is fundamental to contrast discrimination in sport is working on prevention, especially through education. These two approaches should go hand in hand to bring results.

It is necessary to train all actors involved -athletes, fans, coaches, sport operators- to know how to recognize and prevent certain discriminatory behaviors and give them the tools to detect discrimination, but also to react properly when in front a discriminatory case.

Prevention through training activities is crucial also for media actors, who provide the public with a narration of the facts that contributes to shaping a general narrative around racism in sport. This was one of the main focus during the panel in which it was highlighted also how the world of journalism is still mainly inhabited by white men who often focus only on élite sports and fail to give space to other voices that stay unheard, an example given was the so-called second generations youth in Italy who face many issues in practicing sport due to the citizenship law still in place.

Finally, an important reminder was given by Dr. Tracchi, who underlined how Ecri had already adopted in 2008 Recommendation No. 12 specifically dedicated to combating racism in the world of sports, which provides practical measures and guidelines for governments to develop national strategies to combat racial discrimination in sports. Still, no government has yet taken this step forward.

Panel II: Racism in Sport in Europe: Monitor, Prevent, Act

The second panel focused on the results of the research, training and dissemination activities developed during the Monitora project in all partner countries (Italy, Belgium, Hungary, Denmark, and Finland).

Racism is an everchanging phenomenon which needs robust monitoring systems alongside long-term sensibilization activities to be countered. Both monitoring and sensibilization initiatives should be developed locally and across the territory.

Sensibilization and raising awareness activities should not be limited to communication campaigns that often risk ending with themselves, on the contrary they should target sport operators and athletes to make them aware of not only what discrimination is, but also of how to react when face-to-face with a racist incident.

Indeed, especially in grassroots sport, there is a strong tendency not to report discriminatory cases, which often remain invisible, also due to the general focus on élite sports. However, this is also because racism is either not recognized or not acknowledged, or even worse normalized. This last case often happens in Hungary, where talking about racism is becoming more and more difficult, but also the other partner countries report a normalization or banalization of racism in sport.

A good practice highlighted during the conference and that could be replicated by other countries was the adoption of a regulation in Italy that obliges sports clubs and associations to provide themselves with protocols against discrimination (legislative decree n. 39/2021)

A final focus was given on what Monitora has done and is still doing to help contrast racism in sport, especially at the grassroots level. The partnership has developed **4 national reports** and **1 international report** on racism in sport; an **online training module**, that was also **tested in local in-presence trainings**, which aims at engaging grassroots sport operators in monitoring and reporting racist incidents. It does so by giving a general overview of the different forms of discrimination that cross the sports world and of what monitoring is and how it should be carried out. Finally, it provides **guidelines for designing a protocol to monitor racism in sport** and an **editable version of the protocol**, elaborated by the partnership, to give the opportunity to directly develop it.

Lastly, the discussion turned to the dissemination activities brought forth by the partners with the online **campaign “Stop racism not the game”** that was developed, alongside the training and local events, to sensitize sport operators, but also all the people around the sport world, towards reporting and monitoring cases of discrimination.

A final reminder and observation given at the closure of the conference was on the **need to create safe places to report racism** since the focus should always be the protection and safeguarding of the person.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

**Conferenza Internazionale finale Monitora “Fermiamo il razzismo, non il gioco”
Roma, Città dell’Altraeconomia, Sala Biagetti
11 Ottobre 2024**

Report Conferenza

La conferenza internazionale finale per il progetto Monitora, *monitoring racism in sport*, si è tenuta a Roma l’11 Ottobre 2024 presso la Città dell’Altraeconomia, all’interno del Festival Sabir. La conferenza ha visto una partecipazione significativa, con 72 persone coinvolte.

La conferenza è stata suddivisa in due panel: il primo si è concentrato su una discussione più generale su come sia possibile costruire una cultura sportiva libera da discriminazioni e razzismo, mentre il secondo ha trattato i risultati e i prodotti sviluppati durante i due anni del progetto Monitora in quattro paesi europei (Italia, Belgio, Finlandia e Ungheria).

Il primo panel, coordinato da Grazia Naletto (Lunaria), aveva come ospiti: Omar Daffe (Lega Serie A), Matteo Tracchi (Ecri - Comitato Europeo contro Razzismo e Intolleranza, collegato online), Marlyse Royer (Stop racism in sport), Mattia Peradotto (Unar - Ufficio Nazionale Antidiscriminazioni Razziali) e Luca Vettori e Arianna Scarnecchia, autori del podcast prodotto dalla rivista Altreconomia “Fuori dai giochi - gli spazi preclusi dello sport”.

Il secondo panel, coordinato da Roberta Pomponi (Lunaria), ha visto come relatori i rappresentanti dei partner di progetto: Alessandro Mazzola (Université de Liège), Davide Valeri (Uisp Aps), Jean-Marc Alingue (Liikkukaa), Balint Josa (United, collegato online), Daniela Conti (Isca) e Stefania N’Kombo Josè Theresa (Lunaria).

Ecco i punti salienti della discussione.

Panel I: Nello sport è tutto legittimo? Per una cultura dello sport libera dal razzismo

Il primo panel si è aperto con una riflessione generale sulla concezione comune dello sport. Lo sport è spesso visto come un mondo a parte e separato dal resto della società, dove tutto può essere giustificato o considerato legittimo. Ciò porta ad una cultura dello sport che non affronta, il più delle volte, casi di discriminazione e razzismo che rimangono invisibili, specialmente negli sport di base. Questo è legato ad una riluttanza generale a denunciare episodi di razzismo a causa della tendenza a sminuire la serietà e l’impatto della discriminazione e del razzismo sulle persone coinvolte, il mondo dello sport e la società nel suo insieme. Inoltre, la dimensione del razzismo strutturale svolge un ruolo importante nell’ostacolare pari accesso e pari protezione nello sport per tutti.

Le contribuzioni del primo panel erano incentrate su due questioni principali derivate da questa riflessione generale:

1. Nel combattere discriminazione e razzismo nello sport, c'è una tendenza a concentrarsi sull'importanza delle azioni sanzionatorie. Questo approccio è accettabile, o sarebbe invece necessario dedicare maggiore attenzione alle attività di prevenzione, in particolare alla costruzione di una nuova cultura sportiva basata sui principi di partecipazione, pari opportunità e solidarietà?
2. Come costruiamo una cultura dello sport libera da discriminazione e razzismo? Quali sono le questioni critiche che dovrebbero essere affrontate e quali sono le iniziative e esperienze promosse dalla tua realtà/organizzazione che vanno in questa direzione?

I relatori hanno evidenziato come le sanzioni non sono abbastanza per contrastare il razzismo nello sport e, nonostante siano importanti nel mandare un segnale chiaro, devono essere considerate in una valutazione ad-hoc del miglior approccio da adottare nella situazione data. È fondamentale, per contrastare la discriminazione nello sport, lavorare sulla prevenzione, soprattutto attraverso l'educazione. Questi due approcci dovrebbero andare di pari passo per ottenere risultati.

È necessario formare tutti gli attori coinvolti - atleti, tifosi, allenatori, operatori sportivi - per saper riconoscere e prevenire certi comportamenti discriminatori e fornire loro gli strumenti per individuare la discriminazione, ma anche per reagire in modo adeguato di fronte a un caso di discriminazione.

La prevenzione attraverso attività di formazione è fondamentale anche per gli operatori dei media, che offrono al pubblico una narrazione dei fatti che contribuisce a plasmare una narrativa generale sul razzismo nello sport. Questo è stato uno dei temi principali trattati durante il panel dove è stato evidenziato anche come il mondo del giornalismo è ancora principalmente abitato da uomini bianchi che spesso si concentrano esclusivamente su sport di élite e non danno spazio ad altre voci che rimangono inascoltate; un esempio citato sono i giovani delle cosiddette seconde generazioni in Italia, che affrontano molte difficoltà nella pratica sportiva a causa della legge sulla cittadinanza ancora in vigore.

Infine, un'importante promemoria è stato fornito dal Dott. Tracchi, che ha sottolineato come l'ECRI avesse già adottato nel 2008 la Raccomandazione n. 12 specificamente dedicata al contrasto del razzismo nel mondo dello sport, la quale prevede misure pratiche e linee guida per i governi per sviluppare strategie nazionali contro la discriminazione razzista nello sport. Tuttavia, nessun governo ha ancora compiuto questo passo avanti.

Panel II: Razzismo nello sport in Europa: Monitorare, Prevenire, Agire

Il secondo panel si è concentrato sui risultati delle attività di ricerca, formazione e diffusione sviluppate durante il progetto Monitora in tutti i paesi partner (Italia, Belgio, Ungheria, Danimarca e Finlandia).

Il razzismo è un fenomeno in continua evoluzione che necessita di sistemi di monitoraggio solidi, insieme ad attività di sensibilizzazione a lungo termine per essere contrastato. Sia le iniziative di monitoraggio che quelle di sensibilizzazione dovrebbero essere sviluppate a livello locale e su tutto il territorio.

Le attività di sensibilizzazione e di aumento della consapevolezza non dovrebbero essere limitate a campagne di comunicazione che rischiano spesso di essere fini a se stesse; al contrario, dovrebbero mirare agli operatori sportivi e agli atleti per renderli consapevoli non solo di cosa sia la discriminazione, ma anche di come reagire di fronte a un episodio di razzismo.

In effetti, soprattutto nello sport di base, c'è una forte tendenza a non segnalare i casi di discriminazione, che spesso rimangono invisibili, anche a causa del focus generale sugli sport di élite. Tuttavia, questo avviene anche perché il razzismo non è riconosciuto o non viene considerato, o peggio ancora, viene normalizzato. Quest'ultimo caso si verifica spesso in Ungheria, dove parlare di razzismo sta diventando sempre più difficile, ma anche gli altri paesi partner segnalano una normalizzazione o banalizzazione del razzismo nello sport.

Una buona pratica evidenziata durante la conferenza e che potrebbe essere replicata da altri paesi è stata l'adozione in Italia di un regolamento che obbliga i club e le associazioni sportive a dotarsi di protocolli contro la discriminazione (decreto legislativo n. 39/2021).

Un altro punto è stato dedicato a ciò che Monitora ha fatto e sta ancora facendo per aiutare a contrastare il razzismo nello sport, soprattutto a livello di base. Il partenariato ha sviluppato **quattro rapporti nazionali** ed un **rapporto internazionale** sul razzismo nello sport; un **modulo di formazione online**, che è stato anche testato in **incontri di formazione in presenza**, con l'obiettivo di coinvolgere gli operatori sportivi di base nel monitoraggio e nella segnalazione di episodi di razzismo. Il training online fornisce una panoramica generale delle diverse forme di discriminazione che attraversano il mondo dello sport e di cosa sia il monitoraggio e come debba essere effettuato. Infine, offre delle **linee guida per progettare un protocollo per monitorare il razzismo nello sport** e una **versione modificabile di protocollo, elaborati dal partenariato**, per dare l'opportunità di sviluppare direttamente un protocollo per il monitoraggio.

Concludendo, la discussione si è spostata sulle attività di diffusione promosse dai partner con la **campagna online "Stop racism not the game"** sviluppate, insieme alla formazione e agli eventi locali, per sensibilizzare gli operatori sportivi, ma anche tutte le persone attorno al mondo dello sport, alla segnalazione e al monitoraggio dei casi di discriminazione.

Un'ultima osservazione e promemoria forniti al termine della conferenza riguardava la **necessità di creare spazi sicuri per denunciare il razzismo**, poiché l'attenzione dovrebbe sempre essere rivolta alla protezione e alla tutela della persona.

Co-funded by
the European Union

Finanziato dall'Unione europea. Le opinioni espresse appartengono, tuttavia, al solo o ai soli autori e non riflettono necessariamente le opinioni dell'Unione europea o dell'Agenzia esecutiva europea per l'istruzione e la cultura (EACEA). Né l'Unione europea né l'EACEA possono esserne ritenute responsabili.

Monitora-hankkeen päätöskonferenssi “Stop racism, not the game”

**Rooma, Città dell’Altraeconomia, Sala Biagetti
11. lokakuuta 2024**

Konferenssiraportti

Monitora-hankkeen (rasismin seuranta urheilussa) päätöskonferenssi järjestettiin Roomassa 11. lokakuuta 2024 osana Sabir-festivaalia. Konferenssi oli hyvin osallistava, ja siihen osallistui 72 henkilöä.

Konferenssi jakautui kahteen paneeliin:

1. Ensimmäisessä paneelissa käsiteltiin yleisellä tasolla, miten urheilukulttuuri voidaan rakentaa syrjinnästä ja rasismista vapaaksi.
2. Toisessa paneelissa esiteltiin Monitora-hankkeen kahden vuoden aikana neljässä Euroopan maassa (Italia, Belgia, Suomi ja Unkari) tuottamia tuloksia ja työkaluja.

Paneeli I: Onko kaikki sallittua urheilussa? Kohti syrjimätöntä urheilukulttuuria

Ensimmäisessä paneelissa pohdittiin urheilun erillisyyttä muusta yhteiskunnasta, mikä voi johtaa syrjinnän ja rasismin vähättelyyn, erityisesti ruohonjuuritason urheilussa. Keskustelu keskittyi kahteen pääkysymykseen:

1. Onko rasismin torjunnassa riittävää keskittyä sanktioihin, vai pitäisikö enemmän panostaa ennaltaehkäiseviin toimiin ja osallistavaan urheilukulttuuriin?
2. Miten rakennetaan syrjinnästä vapaa urheilukulttuuri? Mitä haasteita pitää ratkaista, ja millaisia toimenpiteitä ja aloitteita on olemassa?

Paneelissa todettiin, että pelkät sanktiot eivät riitä, vaikka ne ovat tärkeitä selkeän viestin antamiseksi. Ennaltaehkäisy, erityisesti koulutuksen avulla, on välttämätöntä. Urheilijoille, valmentajille, faneille ja urheilutoimijoille tulee tarjota koulutusta syrjinnän tunnistamiseen ja siihen asianmukaiseen reagointiin.

Myös media-alan toimijoiden koulutus on tärkeää, sillä heidän välittämänsä kertomukset muokkaavat yleistä käsitystä rasismista urheilussa. Keskustelu nosti esiin, että urheilujournalismia hallitsevat valkoiset miehet, jotka keskittyvät eliittuurheiluun, eivätkä tuo esiin vähemmistöjen ääniä.

Lopuksi ECRIn (European Committee against Racism and Intolerance) edustaja muistutti, että jo vuonna 2008 annettiin suositus nro 12 rasismin torjumiseksi urheilussa, mutta hallitukset eivät ole vielä ottaneet konkreettisia askeleita tämän toteuttamiseksi.

Paneeli II: Rasismi urheilussa Euroopassa: Seuranta, ennaltaehkäisy, toiminta

Toinen paneeli keskittyi Monitora-hankkeen tutkimus-, koulutus- ja tiedotustoimien tuloksiin Italiassa, Belgiassa, Unkarissa ja Suomessa. Keskustelu korosti rasismien muuttuvaa luonnetta, joka vaatii jatkuvaa seurantaa ja pitkäjänteisiä tietoisuutta lisääviä toimia.

Erityisesti ruohonjuuritason urheilussa syrjintätapauksia ei raportoida tarpeeksi, mikä tekee niistä usein näkymättömiä. Paneelissa painotettiin, että tiedotuskampanjoiden sijaan tulisi keskittyä urheilutoimijoiden kouluttamiseen, jotta he oppisivat tunnistamaan syrjintää ja reagoimaan siihen oikein. Esimerkkinä hyvästä käytännöstä nostettiin Italiassa käyttöön otettu asetus, joka velvoittaa urheiluseuroja ja -järjestöjä luomaan syrjinnän vastaisia protokollia (lainsäädäntöasetus n. 39/2021).

Monitora-hanke on tuottanut neljä kansallista raporttia ja yhden kansainvälisen raportin rasismien seurannasta urheilussa. Lisäksi kehitettiin verkkokoulutusmoduuli, joka testattiin paikalliskoulutuksissa ja sisältää ohjeet syrjinnän seuranta-protokollan luomiseen. Konferenssi päättyi muistutukseen turvallisten raportointikanavien tärkeydestä. Painopisteenä tulisi aina olla asianomaisen henkilön suojeleminen ja hyvinvointi.

Co-funded by
the European Union

Rahoitettu Euroopan unionin tuella. Tässä esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat kuitenkin ainoastaan kirjoittajan/kirjoittajien omia, eivätkä ne välttämättä heijasta Euroopan unionin tai Euroopan koulutus- ja kulttuuriviranomaisen (EACEA) näkemyksiä. Euroopan unionia eikä EACEA voida pitää vastuussa niiden sisällöstä.

Dernière Conférence Internationale du projet Monitora «Stop racism, not the game!»

Rome, Città dell'Altraeconomia, Sala Biagetti

11 octobre 2024

Rapport de la Conférence

La dernière conférence internationale du projet Monitora, axé sur *la surveillance du racisme dans le sport*, a eu lieu le 11 octobre 2024 à Rome, à la Città dell'Altraeconomia dans le cadre du festival de Sabir. La conférence a connu une forte participation avec 72 personnes impliquées.

La conférence était divisée en deux parties : la première était concentrée sur une discussion plus générale sur la manière de construire une culture sportive libre de discrimination et de racisme, tandis que la seconde analysait les résultats et les produits obtenus dans quatre pays européens (Italie, Belgique, Finlande et Hongrie) au cours des deux années du projet Monitora.

La première partie, coordonnée par Grazia Naletto (Lunaria), avait pour invités : Omar Daffe (Lega Serie A), Matteo Tracchi (Ecri – Comité Européen contre le Racisme et l'Intolérance, en ligne), Marlyse Royer (Stop Racism in Sport), Mattia Peradotto (Unar – Bureau national de lutte contre la discrimination raciale) et Luca Vettori et Arianna Scarnecchia, auteurs du podcast «Fuori dai giochi- gli spazi preclusi dello sport» produit par la revue *Altraeconomia*.

La deuxième partie, coordonnée par Roberta Pomponi (Lunaria), a vu intervenir les représentants des partenaires : Alessandro Mazzola (Université de Liège), Davide Valeri (Uisp Aps), Jean-Marc Alingue (Liikkukaa), Balint Josa (United, en ligne), Daniela Conti (ISCA) et Stefania N'Kombo Josè Theresa (Lunaria).

Voici les points essentiels de la discussion.

Partie 1 : Tout est-il permis dans le sport ? Pour une culture sportive sans racisme

La première partie portait sur une réflexion générale de la conception commune du sport. Le sport est souvent considéré comme un monde à part, séparé du reste de la société, où tout peut être justifié ou considéré comme légitime. Cela entraîne une culture sportive qui, la plupart du temps, ne prend pas en compte les cas de discrimination et de racisme qui demeurent invisibles, particulièrement dans le sport amateur. Cette situation est liée à une réticence générale à signaler les incidents racistes en raison de la tendance à minimiser la gravité de la problématique sur les personnes concernées, mais également dans le monde du sport et dans la société. De plus, le racisme structurel joue un rôle important en tant qu'obstacle à l'égalité d'accès et de protection d'un sport pour tous.

Les contributions de la première partie tournaient autour de deux grandes questions provenant de cette réflexion :

1. Dans la lutte contre la discrimination et le racisme, il y a une tendance à se concentrer sur l'importance des sanctions. Cette approche est-elle acceptable ou ne

faudrait-il pas plutôt accorder davantage d'attention aux activités de prévention, notamment à la construction d'une nouvelle culture sportive basée sur les principes de participation, d'égalité des chances et de solidarité ?

2. Comment construire une culture sportive libre de discrimination et de racisme ? Quels sont les principaux enjeux qui devraient être abordé(e)s et quelles sont les initiatives et les expériences promues par votre réalité/organisation qui vont dans ce sens ?

Les intervenants ont souligné que les sanctions ne sont pas suffisantes pour lutter contre le racisme dans le sport et que, bien qu'elles soient importantes pour donner un signal clair, elles doivent être envisagées au cas par cas pour déterminer la meilleure approche à adopter dans la situation donnée. Plus important encore, ce qui est fondamental pour contrer la discrimination dans le sport est de travailler sur la prévention, en particulier à travers l'éducation. Ces deux approches doivent aller de pair pour produire des résultats.

Il est nécessaire de former toutes les personnes concernées - athlètes, supporters, entraîneurs, opérateurs sportifs – afin qu'elles puissent reconnaître et prévenir certains comportements discriminatoires et afin de leur donner les outils nécessaires pour détecter la discrimination, mais aussi pour réagir correctement lorsqu'ils sont confrontés à un cas de discrimination.

La prévention par le biais d'activités de formation est également cruciale pour les médias qui fournissent au public une narration des faits contribuant à former un récit sur le racisme dans le sport. C'était l'un des points principaux abordés lors de la réunion, où il a également été souligné que le monde du journalisme est encore principalement dominé par des hommes blancs qui se concentrent souvent sur l'élite sportive et n'offrent pas d'espace à d'autres voix. Un exemple donné est celui des jeunes de la deuxième génération en Italie, qui rencontrent de nombreux problèmes dans la pratique du sport à cause de la loi sur la citoyenneté encore en vigueur.

Enfin, Dr. Tracchi a rappelé de manière importante que l'Ecri avait déjà adopté en 2008 la Recommandation n°12 spécifiquement dédiée à la lutte contre le racisme dans le monde du sport. Cette recommandation fournit des mesures pratiques et des lignes directrices, afin que les gouvernements développent des stratégies nationales de lutte contre la discrimination raciale dans le sport. Pourtant, aucun gouvernement n'a encore franchi cette étape.

Partie 2 : Le racisme dans le sport en Europe : Surveiller, Prévenir, Agir

La deuxième partie s'est concentrée sur les résultats de la recherche, des formations et des activités de diffusion développées dans le cadre du projet Monitora dans tous les pays partenaires (Italie, Belgique, Hongrie, Danemark et Finlande).

Le racisme est un phénomène en constante évolution qui, pour être combattu, nécessite des systèmes de surveillance solides ainsi que des activités de sensibilisation à long terme. Les initiatives de surveillance et de sensibilisation doivent être développées au niveau local et sur l'ensemble du territoire.

Les activités de sensibilisation ne doivent pas se limiter à des campagnes de communication qui risquent souvent de s'arrêter d'elles-mêmes. Au contraire, elles devraient cibler les opérateurs sportifs et les athlètes afin de les sensibiliser non seulement à ce qu'est la discrimination, mais aussi à la manière de réagir lorsqu'ils sont confrontés à un incident raciste.

En effet, en particulier dans le sport amateur, il existe une tendance à ne pas signaler les cas de discrimination qui restent donc souvent invisibles, en raison également de l'attention

générale portée aux sports de haut niveau. Cependant, cela s'explique également par le fait que le racisme n'est pas reconnu, ou, pire encore, qu'il est normalisé. Ce dernier cas se produit fréquemment en Hongrie, où il devient de plus en plus difficile de parler de racisme. Les autres pays partenaires signalent également une normalisation ou une banalisation du racisme dans le sport.

Une bonne pratique mise en avant lors de la conférence et qui pourrait être reproduite par d'autres pays est l'adoption d'un règlement en Italie qui oblige les clubs et associations sportives à se doter de protocoles contre la discrimination (décret législatif n. 39/2021).

Une dernière attention a été portée sur ce que Monitora a fait et continue de faire pour lutter contre le racisme dans le sport, en particulier au niveau amateur. Le projet a donné lieu à **4 rapports nationaux** et **1 rapport international** sur le racisme dans le sport; un **module de formation en ligne**, qui a également été **testé dans le cadre de formations locales**, qui vise à impliquer les opérateurs sportifs amateurs dans le suivi et le signalement des incidents racistes. Cela se fait en donnant un aperçu général des différentes formes de discrimination présentes le monde du sport, ainsi que de ce qu'est la surveillance et de comment elle peut être mise en place. Enfin, cela fournit des **lignes directrices pour la conception d'un protocole de surveillance du racisme dans le sport** et une **version modifiable du protocole** élaborée par le partenariat, permettant de le développer directement.

Enfin, la discussion s'est tournée sur les activités de diffusion mises en avant par les partenaires avec la **campagne** en ligne **"Stop racism, not the game!"** qui a été développée, en parallèle des formations et des événements locaux, pour sensibiliser les opérateurs sportifs, ainsi que toutes les personnes du monde du sport, à l'importance de signaler et de surveiller les cas de discrimination.

Une dernière remarque et observation faite à la clôture de la conférence a porté sur la **nécessité de créer des lieux sûrs pour signaler le racisme**, car l'accent doit toujours être mis sur la protection et la sauvegarde de la personne.

Co-funded by
the European Union

Financé par l'Union européenne. Les points de vue et opinions exprimés sont cependant uniquement ceux de(s) l'auteur(s) et ne reflètent pas nécessairement ceux de l'Union européenne ou de l'Agence exécutive européenne pour l'éducation et la culture (EACEA). Ni l'Union européenne ni l'EACEA ne peuvent en être tenues pour responsables.

Monitora záró nemzetközi konferencia "Állítsuk meg a rasszizmust, ne a játékot"
Róma, Città dell'Altraeconomia, Sala Biagetti
2024. október 11.

Konferencia jelentés

A Monitora, a *rasszizmus megfigyelése a sportban* projekt nemzetközi zárókonferenciáját 2024. október 11-én tartották Rómában, a Città dell'Altraeconomia-ban, a Sabir Fesztivál keretében. A konferencián 72 fő vett részt.

A konferencia két panelből állt: az első egy általánosabb vitára összpontosított arról, hogyan lehetséges a diszkriminációtól és rasszizmustól mentes sportkultúrát építeni, míg a második a Monitora két éve alatt négy európai országban (Olaszország, Belgium, Finnország és Magyarország) elért eredményeit járta körül.

Az első, Grazia Naletto (Lunaria) által koordinált panel vendégei voltak: Omar Daffe (Lega Serie A), Matteo Tracchi (Ecri - Európai Bizottság a Rasszizmus és Intolerancia Ellen, online), Marlyse Royer (Stop rasszizmus a sportban), Mattia Peradotto (Unar - Nemzeti Hivatal a faji megkülönböztetés ellen), valamint Luca Vettori és Arianna Scarnecchia, az Altreconomia által készített "Fuori dai giochi- gli spazi preclusi dello sport" című podcast szerzői.

A Roberta Pomponi (Lunaria) által koordinált második panelben a partnerek képviselői voltak az előadók: Alessandro Mazzola (Université de Liège), Davide Valeri (Uisp Aps), Jean-Marc Alingue (Liikkukaa), Balint Josa (United, online), Daniela Conti (Isca) és Stefania N'Kombo Josè Theresa (Lunaria).

Íme a megbeszélés főbb pontjai.

Panel I: Minden megengedett a sportban? A rasszizmustól mentes sportkultúráért

Az első panel a sportról alkotott általános narratívákkal kezdődött. A sportot gyakran a társadalom többi részétől elkülönült és különálló világnak tekintik, ahol minden igazolható vagy legitimnek tekinthető. Ez olyan sportkultúrához vezet, amely a legtöbbször nem foglalkozik a diszkrimináció és a rasszizmus eseteivel, amelyek különösen az élsportban láthatatlanok maradnak. Ez azzal az általános vonakodással függ össze, hogy a rasszista incidenseket nem hajlandóak jelteni, mivel hajlamosak lekicsinyelni a diszkrimináció és a rasszizmus súlyosságát és hatását az érintettek, a sportvilágra és a társadalom egészére. Ezenkívül a strukturális rasszizmus dimenziója is fontos szerepet játszik abban, hogy akadályozza a mindenki számára egyenlő hozzáférést és egyenlő védelmet a sportban. Az első panel hozzászólásai két fő kérdés köré csoportosultak, amelyek a következő megfontolásból származtak:

1. A sportban tapasztalható megkülönböztetés és rasszizmus elleni küzdelemben hajlamosak vagyunk a szankcionálás fontosságára összpontosítani. Elfogadható-e ez a megközelítés, vagy nem lenne-e szükséges ehelyett nagyobb figyelmet szentelni a megelőzési tevékenységeknek, és különösen a részvétel, az esélyegyenlőség és a szolidaritás elvein alapuló új sportkultúra kiépítésének?
2. Hogyan építhetjük fel a sport kultúráját, amely mentes a diszkriminációtól és a rasszizmustól? Melyek azok a főbb kritikus kérdések, amelyekkel foglalkozni kellene, és melyek azok a kezdeményezések és tapasztalatok, amelyeket a felszólalók valósága/szervezete támogat, és amelyek ebbe az irányba mutatnak?

A panelbeszélgetés résztvevői kiemelték, hogy a szankciók nem elegendőek a sportban tapasztalható rasszizmus elleni küzdelemhez, és bár fontosak, hogy egyértelmű jelzést adjanak, eseti értékelés alapján kell mérlegelni, hogy az adott helyzetben melyik a legjobb megközelítés. A legfontosabb, hogy a sportban tapasztalható diszkriminációval szemben alapvető fontosságú a megelőzés, különösen az oktatáson keresztül történő megelőzés. E két megközelítésnek kéz a kézben kell járnia, hogy eredményeket hozzon.

Minden érintett szereplőt - sportolókat, szurkolókat, edzőket, sportvezetőket - ki kell képezni, hogy tudják, hogyan ismerjenek fel és előzzenek meg bizonyos diszkriminatív viselkedési formákat, és eszközöket kell biztosítani számukra a diszkrimináció felismeréséhez, de ahhoz is, hogy megfelelően reagáljanak, ha diszkriminatív esettel találják szembe magukat.

A képzési tevékenységeken keresztül történő megelőzés a média szereplői számára is kulcsfontosságú, akik a nyilvánosság számára a tényekről szóló beszámolót nyújtanak, amely hozzájárul a sportban tapasztalható rasszizmusról szóló általános narratíva kialakításához. Ez volt az egyik fő témája a panelbeszélgetésnek, amelyen azt is kiemelték, hogy az újságírás világát még mindig főként fehér férfiak lakják, akik gyakran csak az élsportra összpontosítanak, és nem adnak teret más, hallatlanul maradt hangoknak, például az úgynevezett második generációs olaszországi fiataloknak, akiknek a még mindig érvényben lévő állampolgársági törvény miatt számos problémával kell szembenézniük a sportolásban.

Végezetül Dr. Tracchi fontos emlékeztetővel szolgált, kiemelve, hogy az Ecri 2008-ban már elfogadta a 12. számú ajánlást, amely kifejezetten a rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozik a sport világában, és amely gyakorlati intézkedéseket és iránymutatásokat tartalmaz a kormányok számára a sportban tapasztalható faji megkülönböztetés elleni küzdelemre irányuló nemzeti stratégiák kidolgozásához. Ezt a lépést azonban még egyetlen kormány sem tette meg.

II: Rasszizmus a sportban Európában: Megfigyelés, megelőzés, cselekvés

A második panel a Monitora projekt során valamennyi partnerországban (Olaszország, Belgium, Magyarország, Dánia és Finnország) végzett kutatási, képzési és terjesztési tevékenységek eredményeire összpontosított. A rasszizmus egy folyamatosan változó jelenség, amelynek leküzdéséhez a hosszú távú érzékenyítő tevékenységek mellett szilárd monitoring rendszerekre is szükség van. Mind a nyomon követési, mind a tudatosságnövelési kezdeményezéseket helyi szinten és az egész területen ki kell alakítani. Az érzékenyítő és figyelemfelkeltő tevékenységeknek nem szabadna kommunikációs kampányokra korlátozódniuk, amelyek gyakran önmagukban merülnek ki, éppen ellenkezőleg, a sport szereplőit és a sportolókat kellene megcélozniuk, hogy ne csak azt tudatosítsák bennük, mi a megkülönböztetés, hanem azt is, hogyan reagáljanak, ha szembesülnek egy rasszista incidenssel.

Valóban, különösen az élsportban erős a tendencia, hogy nem jelentik a diszkriminatív eseteket, amelyek gyakran láthatatlanok maradnak, többek között az elit sportokra való általános összpontosítás miatt. Ez azonban azért is van, mert a rasszizmust vagy nem ismerik fel, vagy nem ismerik el, vagy ami még rosszabb, normalizálják. Ez utóbbi eset gyakran előfordul Magyarországon, ahol egyre nehezebb a rasszizmusról beszélni, de a többi partnerország is a rasszizmus normalizálódásáról vagy banalizálódásáról számol be a sportban.

A konferencia során kiemelt jó gyakorlat, amelyet más országok is átvehetnének, egy olyan olaszországi rendelet elfogadása volt, amely kötelezi a sportklubokat és -szövetségeket, hogy a megkülönböztetés elleni jegyzőkönyvekkel rendelkezzenek (39/2021. sz. törvényerejű rendelet).

Végül a Monitora arra összpontosított, hogy mit tett és tesz a sportban tapasztalható rasszizmus elleni küzdelem érdekében, különösen az alulról jövő szinten. A partnerség **4 nemzeti jelentést** és **1 nemzetközi jelentést** dolgozott ki a sportban tapasztalható rasszizmusról; egy **online képzési modult, amelyet helyi, helyszíni képzéseken is kipróbáltak**, és amelynek célja, hogy az alulról szerveződő sportágak szereplőit bevonja a rasszista incidensek megfigyelésébe és bejelentésébe. Ezt úgy éri el, hogy általános áttekintést ad a sportvilágot átszövő megkülönböztetés különböző formáiról, valamint arról, hogy mi a nyomon követés és hogyan kell azt végezni. Végül **iránymutatást** nyújt **a sportban tapasztalható rasszizmus megfigyelésére szolgáló jegyzőkönyv kialakításához**, valamint a partnerség által kidolgozott **jegyzőkönyv szerkeszthető változatát**, hogy lehetőséget adjon annak közvetlen továbbfejlesztésére.

Végezetül a vita a partnerek által a **"Stop rasszizmus, ne a játék"** online **kampánnyal** folytatott terjesztési tevékenységekre irányult, amelyet a képzés és a helyi rendezvények mellett azért fejlesztettek ki, hogy a sport szereplőit, de a sportvilág minden emberét is érzékenyítsék a diszkriminációs esetek bejelentésére és nyomon követésére.

A konferencia zárásakor egy utolsó emlékeztető és észrevétel arra vonatkozott, **hogy biztonságos helyeket kell teremteni a rasszizmus bejelentésére**, mivel a hangsúlyt mindig a személy védelmére és védelmére kell helyezni.

Co-funded by
the European Union

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

Some pictures from Monitora International Conference “Stop racism, not the game!”

